

EL CARRER

PERIÒDIC CATALÀ D'ESQUERRA

Manxeta :

Tot dura fins que s'acaba.

Dita popular.

Redacció i Administració:
Sant Gregori, 8, baixos

10 cèntims

Any 2

Vilanova i Geltrú, 10 d'abril de 1931

Núm. 5

Dels articles publicats amb o sense signatura en són responsables els seus autors

Republicans, unim-nos!

Indubtablement les forces reaccionàries tendeixen en gran escala i d'una manera persistent, a desorientar el fet d'una República; la premsa de dretes, emparant-se en el fantasma del comunisme, el «papu» de la gent d'ordre, no para de parlar contra el que en el seu dia serà la única i legítima representació de la veritable voluntat del poble, exposant com a raó i de faisó contundent, a l'ensem que innocent, que no hi ha homes per portar a bon terme el feixuc carro de l'Estat Republicà, mentre que al camp oposat n'hi ha abundor. Es necessari, doncs, i d'una manera resolta i clarament definida, que tots, dirigents i dirigits, donem mostra de civilitat i total capacitació per a contrarrestar la força difamatòria de les dretes reaccionàries i estúpides. Per tant, és precís que tots els que portem dintre el nostre esperit l'ansia de llibertat, ens ajuntem.

* * *

A Catalunya era cregut, per la gran majoria de republicans, que l'ésser-ho privava d'ésser catalanista, mentre que hi havia pocs catalanistes que creguessin en no poder ésser republicans, encara que de fet no els interessés més que Catalunya; la dictadura d'en Primo de Rivera, però, tingué la virtut de fer comprendre als republicans que a l'ensem eren catalans i que no podien desoir la veu de la sang que com a catalans portaven dintre d'ells. Mentre això succeïa dintre els rengles republicans, altre tant, però al revés, succeïa dintre els rengles catalanistes, o sigui que, descomtats els de conveniència, els catalanistes es republicanitzaren i els republicans es catalanitzaren, donant com a resultat el fer veure als catalans de què el nostre problema no quedarà resolt en forma satisfactòria més que amb una República, tal com en el pacte de Sant Sebastià de l'any passat s'establí, on fou reconegut àmpliament ço que a Catalunya afectava. Molt s'ha parlat, amb tendència difamatòria, per part de les dretes catalanes, sobre l'esmentat pacte, i hem de reconèixer que és un fet altament meritori que uns homes que tracten, no d'imposar, sinó d'implantar un règim que tot el poble espera, hagin reconegut, a la bestreta, el que els catalans volem i que de dret ens pertany, mentre que un altre règim, el que forçosament hi ha establert, amb els anys que dura, no hagi volgut reconèixer res del què a Catalunya afecta.

Així, doncs, no deixen d'ésser per tots conceptes interessants, amb grau superlatiu, els moments d'emoció que estem vivint, i tots, tots en absolut, qualsevol que sigui la nostra filiació política o social, hem de treballar arreu pel triomf definitiu de la democràcia.

Republicans, sí; però republicans catalans.

Companys de ruta

El qui després d'haver «sentit» les contradiccions de l'estat de coses actual les estudia per tal de tenir-ne consciència clara i poder-ne establir la crítica, aviat constata el següent: que salvant petites diferències degudes a que ja ha transcorregut un període en el qual s'ha continuat amb força rapidesa el desenvolupament capitalista i ja ha triomfat un moviment de rebelió social que ens ha fornit una quantitat immensa d'experiència, la situació actual de la Península Ibèrica és en lo substancial igual a la de Rússia anys abans de què els elements saturats d'ansies redemptores la transformessin en «*deu dies que trontollaren el món*», en la gloriosa U. R. R. S., exemple per a tots els oprimits de la terra. I junt amb això o ja abans, arriba a la concepció que l'Estat d'avui — producte de l'organització social que patim — s'està cavant la seva fossa.

Ciudadà: En donar el teu vot, recorda't que l'any 1923 hi hagué catalanistes que apoiaren l'adveniment d'una dictadura.

I veu dos bàndols que sostenen una lluita a mort, puix que només s'acaba amb la desaparició completa d'un d'ells. En l'un hi estan els que volen salvar l'Estat de l'esfondrada, apuntalant-lo i tapant forats o bé intentant un canvi de *constitució* política que el reforci interiorment. En l'altre — i aquest és el nostre i el d'EL CARRER — aquells que aspirant a un món nou en el qual l'home no oprimeixi l'home i no hi hagi homes armats disposats a assassinar uns altres homes armats o no en benefici d'un tercer — que s'està tranquil·lament a casa contemplant-se sàdicament l'arrodonida panxa —, no els importa res la permanència de l'Estat actual, puix que és incompatible amb llur ideari i procuren que

la davallada sigui quant més ràpida possible.

L'estudi determinista «científic» de la història de l'home social, ens demostra objectivament que és aquest darrer bàndol, el de la classe tiranitzada, el que sobreviu i queda senyor únic del camp de lluita.

En ell, tots els problemes de justícia hi tenen lloc, i si a vegades combat una tendència que porta consignes alliberadores — l'esquerra burgesa —, no és pel contingut de les consignes en elles mateixes, sinó per la incapacitat pràctica en què els que diuen defensar-les es troben per a portar-les a cap.

Es el que deia Lenin referint-se a la democràcia: «*En la societat capitalista tenim una democràcia mutila-*

da, esquifida, falsa; una democràcia solament per als rics, per la minoria.»

La democràcia que volem és aquella en la qual hi hagi llibertat per a tots els que la tenen en el seu programa de lluita, però que no n'hi hagi per aquells que no l'han demanada mai i en són enemics, puix que tota la vida han lluitat contra ella.

Davant d'això no ens queda altre camí que formar un gran front on estiguin disposats a donar batalla conjunta tots els que lluiten per la llibertat. No hi fa res que existeixin petites diferències de concepció dels fets. El que ens uneix és l'odi a l'opressió existent. Altrament no podem — sense estigmatitzar-nos — intentar subjugar un grup dels nostres a un altre grup. Unió, no fusió. Així tots queden amb la personalitat lliure per a procurar influir en les masses.

Observem com la burgesia accepta la lliure discussió entre els individus que són de la seva classe i no

l'accepta amb els que oprimeix. Es unida enfront nostre. Nosaltres, doncs, volem la lliure discussió entre nosaltres — només entre nosaltres.

Molts grups dels nostres estaran completament identificats amb el procés evolutiu de la humanitat, que ens ensenya el *materialisme històric*, d'altres sense ésser enemics — al contrari! — d'aquest procés, els interessa per raons que ja es cuiden de donar, la solució més immediata d'altres problemes que també estan dins aquest gran procés.

A un observador superficial podria semblar-li que aquests grups són enemics entre ells — i així passa avui, a Espanya, a un sector de comunistes que interpreta les consignes de l'ideari amb un exarxament no gens humà —. Però un observador crític veurà com aquestes petites dissensions internes no ens impedeixen de marxar junts pel camí a seguir. La destrucció de l'organització de la classe opressora per a reduir-la, així, a la impotència.

Aquesta feina és tan enoïme, que tots els que en ella siguem companys de ruta no podem menys, durant aquesta, que conèixer-nos a fons, comprendre'ns i amar-nos per a fondre'ns en un a l'arribar a la fi.

La presència en el nostre bàndol —ultra la raó— d'homes venerables, d'homes amb un cor que sent tots els anhels redemptors dels que pateixen fam i sed de justícia, d'homes com Macià, apòstols de causes santes, ens dóna una fortitud que exaspera l'adversari, una fortitud que totes les forces *al servei de l'ordre* — de quin ordre? — no podran vèncer mai.

D'entre nosaltres haurem de treure, però, a certs elements que en pretendre que l'organització és una cosa burgesa i s'ha de combatre — diuen — perquè ataca la *llibertat de l'individu*, no fan més que semblar l'anarquia entre els nostres quadros de lluita, debilitant-los interiorment i ajudant així de retop al sosteniment de les coses «estatuïdes».

J. TRAVÉ I MARCH

CASA SERRA

Grans
Novetats
en Articles
d'Home

Progrés, 28 - Vilanova i Geltrú

Sucursal a Sitges:
Cap de la Vila

Cambó i els qui el segueixen són una deshonra per Catalunya.

Ha arribat l'hora...

Si, companys; Macià ho ha dit al poble. I aquest poble s'ha vist insultat grollerament, i ho han permès els seus homes que porten berret de copa. Es hora, doncs, companys, de tornar pilotes. Cal saber classificar els bons dels dolents de casa nostra; organitzar els uns i al·lisonar als malvats. Hi ha molta feina a fer, companys! Cal treballar amb nosaltres mateixos. Ja ho diu la dita: «Venç els teus mals i hauràs vençut el teu pitjor enemic». Si devem sentir llealment, devem combatre en favor de la pàtria. Ha arribat l'hora de què tots obrem concertadament per viure ben lliures i perquè no visquin a Catalunya altres éssers que els honrats.

Joan IBORRA

Dictadura burgesa? Dictadura proletària? No!!! Règim democrata.

Carrilaire, dignifica't!

En proposar-me escriure en el present article de l'obrer ferroviari, és sense la intenció d'ofendre ni lleugerament la moral d'aquest, puix que són molts que no s'hi sentiran al·ludits, apart que és en termes generals que escric.

Parlaré de l'obrer ferroviari, d'aquest ésser dintre de tot ignorat, d'aquest ésser que per treballar, des de que comença fins que s'en deïx, és necessari que exposi la seva vida a qualsevol perill inconegut, d'aquest home que porta un d'aquests castells de ferro que la civilització anomena monstres.

Les empreses ferroviàries, grans societats financeres, acumuladores de milions, tenen un nombre elevat d'aquests homes, i aquests no poden ésser, per llei i raó, analfabets; és necessari i així ho exigeixen les empreses, coneixements físics i de tècnica mecànica, a més dels rudiments de llegir, escriure i comptes.

Molts d'ells, a l'entrar a formar part d'aquest cos de penats a la moderna, no veuen ni per atzar comprenen les feixugues cadenes que els embolcallaran; sols veuen un jornal enlluernador que, com obrers, els permetrà viure amb una mica de comoditat i podran cobrir les més prementòries necessitats de la llar que pensen construir o que ja tenen construïda.

Ell no veu que el seu esperit ciutadà de mica en mica va migrant-se; ell no veu que amb la fal·lera d'arribar a un lloc important, relativament, perdrà les coneixences hagudes durant els anys de joventut, aquella plaença de les hores plenes de joventut i que sols la joventut és qui les pot disfrutar; ell no veu que la cadena va estrenyent-lo cada dia més, fent-lo tornar ferèstec, capficat amb reglaments, ordres noves cada dia, estudis sobre els complicats mecanismes que l'empresa va muntant damunt les màquines pel seu màxim rendiment.

Si es rebela contra alguna arbitrarietat comesa en contra d'ell, nova

represàlia l'aturdeix; si busca l'apoi dels companys per desfogar llur ofensa, ells mateixos, aprofitant l'avinentsa, corren a fer d'espia, perquè el seu cap immediat els dongui un premi (que no ve mai) per la seva feina baixa i rastrera i portat per l'ambició de tenir un lloc que no mereix ni l'hi pertany; i així un dia i un altre dia, no portant en llur pensa altra visió que la paga i un lloc interessant, tingui o no tingui les facultats necessàries per portar-lo a bon terme.

* * *

Durant els anys que ha tingut de lluitar per arribar a conquerir aquesta posició on la part econòmica queda solventada, no ha sentit més que màquines, trens, reglaments, circulars, ordres i avisos, que han arribat a transformar-lo en un ésser sense ideologia, un automata, una peça més d'aquest engranatge.

Ell no sent les transformacions i evolucions de la vida política i social; ell no sap, més d'una vegada, qui governa l'estat; ell no es preocupa de què sigui ni deixi d'ésser ciutadà, i quan els demés obrers donen proves del seu malestar, del malestar comú de tots els obrers, amb vagues o altres manifestacions, ell mira amb gran estranyesa perquè no sap de què li parlen.

Aquest home, aquest obrer ferroviari, però, es desperta quan ha passat ja i sense donar-se'n compte, la seva joventut; quan els seus fills ja homes porten des de l'escola, des del taller, des del despaig, les palpitations de la vida ciutadana, mantes

Anís
Penedès

Anton Gallemlé

Vilafranca del Penedès

voltes escarnida i vexada per unes disposicions pacificadoras, i llavors ell desperta i es dóna compte del seu camí perquè el seu cervell no havia capít res més que l'ambició que el tenia esclavitzat sense adonar-se'n i sols sentia els sorolls estridents de les coses que el voltaven.

I el seu despertar, en aquest sentit, és feixuc, mandrós, pesat, car tot li ve de nou; no sap quin camí ha de seguir per les seves reivindicacions, perquè sigui altra volta un ciutadà amb llibertat i poder alternar sense ignorar les coses de la vida.

Es per això que des d'EL CARRER hom creu poder donar un camí, i aquest camí, company pària com jo mateix, no és altre que juntar-te amb els teus companys àvids del millorament tant temps abandonat i tots junts treballar per poder portar la tranquil·litat d'obrer conscient i en el millorament obtingut trobar-hi la satisfacció d'haver complert amb el deure que tenim tots els homes.

UN FERROVIARI

Ciutadà: Quan hi hagi eleccions pensa amb Catalunya i pensa amb la República.

Pro-Amnistia

El diumenge, dia 29 de març, i tal com estava anunciat, va tenir lloc al Teatre Bosc un grandios miting organitzat per diversos sectors polítics i socials, amb un ple gairebé complet. La presidència, per acord dels organitzadors, fou oferida a D. Joan Ventosa i Roig.

El president obre l'acte explicant que aquí s'ha vingut per a recabar una amnistia total per als presos polítics i socials als poders constituïts.

Seguidament cedeix la paraula al company Bilbao, que parla per la U. G. T.; després parla Casasas pel Casal Catalanista; el segueix Durán i Cañameres, pel Centre Federal; fa ús de la paraula Cardeñas, per la C. N. T.; seguint Sánchez Marín, de la U. G. T., que fou interromput per alguns espectadors, precisant la intervenció del President. Es aquest un fet que violenta a qualsevol; el mínim que hem de fer és respectar l'ideal dels altres per tal de què sigui respectat el nostre, i més aquell dia, en una tribuna on s'apleguen tantes tendències com homes, i que cada hu, com sol dir-se, tira l'aigua al seu molí; però per damunt de tot existeix un punt de coincidència que era precisament el que els va aplegar allí: exigir una amnistia. Com final va parlar Roser Dolcet, per la C. N. T.

Com a resum de l'acte, fou tramés un telegrama al President del Consell, demanant l'amnistia en nom dels allí reunits.

En sortir, unes noies recaptaren diners per als presos polítics i socials, arribant a la xifra de 168'75 pessetes.

E. E.

Manifest d'Estat Català

El silenci d'«Estat Català» fins avui no ha obeït a una manca de voluntat a organitzar-se i a prendre posicions en l'actual moment de Catalunya. N'han estat causa les dificultats dintre les quals ens hem hagut de moure sempre i que ben sovint han costat la llibertat de més d'un amic nostre com succeï en caure la primera dictadura. Després de tot, i a desgrat de les insinuacions de certs elements que desconsiderant aquestes dificultats ens han volgut presentar com a simples sentimentals, èrem els que menys necessitat teníem de fixar posicions, per no haver-ne abandonat cap de les que teníem abans de la dictadura, ni durant la dictadura.

Així i tot, malgrat l'ésser ja conegut de tothom el nostre ideari, volem precisar de cara al poble de Catalunya la nostra situació en aquests moments i recordar als catalans les missions que els creen les hores actuals i la seva responsabilitat davant les hores futures. Existeixen problemes de resolució immediata i ràpida, dictats pels fets recents, i problemes de solució més llunyana, però més profunds, perquè deriven de les condicions socials i de neguits de llibertat individual i col·lectiva.

Resoldre les qüestions pròximes amb un esperit oportunista seria tasca més planera, però ens exposaríem a malaurar les probabilitats d'eficàcia del moment i deixar les coses a mig fer o mal fetes. Per evitar empreses de labor provisional, volem crear una força, més encara que un partit, amplament renovadora, que resolgui els nostres plets locals, íntimament humans, i que ens avassallen perquè enterboleixen el nostre viure quotidià, i alhora solucioni aquells altres dolors que, per planar damunt de molts homes, tenen un caràcter universal.

D'aquests plets locals, el més punyent i el més inajornable és la llibertat de Catalunya. Presentat massa sovint només com un cas de tradició i particular, sense relligar el fet emocional a la ideologia revolucionària, no ha tingut cap èxit ni ha realitzat obra fructífera en l'aspecte polític. La mentalitat conservadora ha malaurat els propòsits de lliberació, perquè n'ha fet un problema limitat i de migrats horitzons que no ha convençut plenament sectors extensos de catalans ni ha interessat els homes d'ideals generosos dels altres pobles.

Els d'E. C. sempre hem estat disconformes per principi a la tàctica anterior que ha seguit el catalanisme conservador; i en som més contraris, avui, després de l'experiència trista de la dictadura de la qual el general Primo de Rivera fou el cap visible. Els actors i autors veritables de la dictadura encara persisteixen, malgrat la caiguda del seu testafarro, i troben llur aval i llur força en els focus conservadors i reaccionaris que governen l'Estat Espanyol. Llur permanència ens assegura que tota conquesta de les nostres llibertats, per petita i migrada que fos, per garantida que semblés per pactes i juraments, fóra constantment intervinguda per aquests elements estranys i enemics de la nostra voluntat, i precària i efímera segons el seu estat d'ànim i les seves necessitats polítiques.

Tota convivència amb les institucions i organismes que ens perseguiren ahir, que ens persegueixen avui, que ens han perseguit en tot temps, sempre serà empresa fallida, però en aquests moments, fresc el record de la dictadura, és, a més, vexatòria per a la nostra dignitat.

La llibertat de Catalunya ha d'ésser obra d'un profund capgirament que elimini els elements que li són hostils: monarquia, institucions i organismes conservadors i reaccionaris. I només serem lleials a l'esperit i a la tàctica alliberadora actuant amb ferèstega intransigència en defensa de les llibertats integrals de Catalunya, coordinades i inseparables d'una manera tan estreta que en renunciar-ne una sola o deixar-la condicionar anul·la les altres i fa persistir el nostre plet amb tota la violència. Aquesta agressivitat revolucionària la unirem de bon cor a les forces esquerranes obres i de tots els altres pobles oprimits per l'Estat Monàrquic espanyol, i junt amb ells estem disposats com sempre, a crear una activitat conjunta per a fundar una ampla confederació, lliure i voluntària, de pobles ibèrics.

Amb els rebels a l'opressió i la tirania estem disposats a confabular-nos i, àdhuc, refer una unió basada en una lleial tolerància i en la plena llibertat; però mai no acceptarem tractes ni contractes amb els opressors ni els dèspotes.

Així incorporem la idea de Catalunya a un corrent de generositat popular i oferirem la seva llibertat per a la solució dels problemes vius que nequiten els homes que es senten oprimits i vexats. Fer de la llibertat de Catalunya un instrument de llibertat i de justícia dins de Catalunya, és un acte de disciplina a l'ideal que ens ha d'alliberar.

Cal pensar que entre nosaltres i per la incapacitat de l'Estat Espanyol, per una manca de decisió en les hores propícies i que podien ésser definitives, la democràcia i la llibertat no han estat mai reals; que totes les qüestions polítiques que plantejà el segle XIX no tenen encara una solució satisfactòria; que la més minsa de les llibertats civils viu a precari i constantment intervinguda, no sols en els moments més cínics de la dictadura, sinó en qualsevol altre moment anterior a ella. Catalunya, subjectada d'una manera rigorosa a la política de l'Estat Espanyol, no ha viscut un règim democràtic i totes les forces reaccionàries han trobat en ella un camp ben ample a la seva actuació.

Nosaltres volem per a Catalunya totes les llibertats civils: plena democràcia; llibertat de premsa, de consciència, de cultes; separació de l'Església i l'Estat, anul·lació de jurisdiccions especials, ensenyança obligatòria i gratuïta, establiment del jurat, etc., etc.

Però tota aquesta legislació democràtica comuna a tots els pobles capdevaners d'Europa i Amèrica, faria de nosaltres una força esquerrana solament. Només ens diferenciaria dels altres partits catalans, ultra la integralitat del nostre programa catalanista, una qüestió de matis i la fidelitat amb la qual sabèssim disciplinar la nostra intransigència. Es més profunda la separació ideal; nosaltres som convençuts i decidits defensors de les doctrines que ha sabut crear l'obrerisme per a impulsar la seva actuació alliberadora. Nosaltres sempre hem agermanat la idea de Catalunya amb la reparació de les injustícies socials i serien malaurats els sacrificis que es fessin per assolir la llibertat de la nostra terra, si no portava també justícia per als seus homes.

L'obrer a Catalunya ha tingut una actuació heroica en molts moments, convulsiva i desordenada altres, però doctrinalment no ha pesat sobre la nostra política; si ha aconseguit victòries en l'aspecte econòmic, el seu pensament no ha influït els organismes públics, Municipis, Província, Generalitat, per manca d'una força política que sistematitzés i comboiés el seu ideari i les seves necessitats. De la preponderància dels diversos partits polítics per la Mancomunitat, Diputacions i, sobretot, pels Municipis, per extremistes i esquerranes que hagin pregonat les seves doctrines, pocs, ben pocs i ben migrats, han estat els beneficis que n'ha rebut l'obrer. Ni tan solament aquelles determinacions compatibles amb la ideologia més conservadora han estat preses; i ni ensenyança, ni escoles i altres institucions complementàries adients, ni cases barates, ni higienització i ennobliment de barriades populars, ni res que pogués significar una elevació espiritual i un benefici material del nostre proletari no ha estat iniciat i decidit, o s'ha hagut de fer amb migradesa i lentament, com els grups escolars de Barcelona, insuficients, i altres obres de caràcter popular, proposades pels tècnics a la Mancomunitat i d'una manera especial a la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona. Per contrast, Barcelona ha fet la seva gran Exposició, mostra de la puixança capitalista i que ha empobrit la ciutat, sense que tingués un pensament generós pels treballadors. Per a inaugurar-la ha calgut derruir una multitud de barraques, que haurien enlletgit tanta grandesa, i empènyer camps enllà els proletaris que les habitaven per a que de nou construïssin la seva miserable llar amb quatre fustotes i boresses. A dos cents metres de distància de l'Exposició, el suburbi obrer

ROCALLA, S. A.

Rambla Estudis, 14, i Canuda, 2 - BARCELONA

Materials per a teulades, celrasos, revestiments, embans, etc.; Canals amb unió especial, tubs per a conducció d'aigües, dipòsits de 60 a 200 litres amb les tapes corresponents, dipòsits per a waters, voltes per a construcció de sostres, materials de ciment i amiant comprimit, planxes acanalades.

Agència i dipòsit
a Vilanova i Geltrú:

Rambla Principal, 122

Cristòfol Bernadó

Despatx: Rambla Ventosa, 19

continua polsós, amb cases infectes, rebaixant la moral dels homes que hi viuen i empobrint la seva salut.

No és aquesta política de generositat la que nosaltres anem a propugnar, però. El pensament obrer és rebaixat si només el recolzem en la generositat que pot ésser compatible amb una mentalitat perfectament burgesa. El que vol l'obrerisme no és generositat sinó justícia i canviar l'organització social en el sentit de valorar el treball com la més alta jerarquia i, a base del treball, disciplinar tota la societat socialitzant la producció i els mitjans de crear-la i fer-ne mestressa única a la col·lectivitat.

Avui, com sempre, som sincerament catalanistes i obreristes i amb el nostre ideari volem influir la política catalana i difondre-la entre els nostres pagesos, ensems que cercar la col·laboració de les seves idees i sentiments. I també volem traspuar-la entremig de la classe mitjana, cada dia més proletaritzada, en ésser vençuda i dominada pel capitalisme.

Amb aquesta interpretació obrera de la vida social, i com a conseqüència lògica del seu sentiment de justícia, volem alliberar la dona del jou al qual l'han subjectada la llei i el costum. Inferior de condició, oprimida i vexada en la seva llibertat, tota la nostra vida social i política, com també, la intimitat domèstica, sofreix els torts d'aquest tractament injust. L'esclavitud de la dona catalana ha minvat eficàcia a tota acció enlairada, perquè per a sostenir-la en la seva inferioritat ha calgut limitar la seva educació i cultura i això ha abaixat el to moral i intel·lectual del nostre poble durant molts anys. Cal fer d'aquesta menor fins avui, un ésser lliure, company de civilització i solament ho aconseguirem abatent la llei i el costum vexatoris. No és possible parlar de dignitat ni de llibertat oprimint pel nostre cantó i d'una manera oprobiosa més de la meitat de la població catalana.

* * *

Aquest és el programa que exposem els homes d'E. C. que tenim com un orgull l'haver lluitat amb fermesa contra els enemics de Catalunya i de la llibertat durant la dictadura de Primo de Rivera i el despotisme del Govern Berenguer.

Aquest programa, però, ha d'ésser articulad i ampliat amb el contacte constant amb la vida i el pensament dels homes. Com ja manifestem abans volem crear una força, més que un partit i per a reeixir en la tasca demanem la cooperació de tots els sectors, entitats i individus que sentin aquest fervor per una Catalunya lliure i justiciera.

Junts i en una pròxima Assemblea estructurarem una vasta organització, que a més de reforçar i concretar els punts doctrinals, reguli la intervenció prop del Comitè directiu de tal manera que abans de prendre determinacions decisives hi hagi un control, alhora que una responsabilitat, de tota l'organització. Cal crear una força profundament democràtica i creiem que només pot fonamentar-se enfortint amb una ampla llibertat d'acció i solvència els organismes de les ciutats i de les comarques per a evitar centralitzacions que minven la força, la vitalitat i la comprensió dels partits catalans. Per a acabar amb l'intent de centralisme barceloní només serà eficaç l'activitat i intervenció dels organismes municipals i comarcals i que amb comitès i assemblees autònomes influeixin el Comitè i l'Assemblea Nacional.

A totes aquestes forces i entitats avui separades d'una labor conjunta, els preguem que s'uneixin en comunitat amb nosaltres per enfortir el radicalisme català que té per propòsit, a més de deslliurar Catalunya del jou que l'oprimeix, fer de la nostra llibertat un tros de món que s'afanya per augmentar la justícia i la dignitat dels homes.

Nosaltres un cop estructurada la nostra organització ens disposem a assistir a la Conferència d'Esquerres Catalanes per a col·laborar a l'organització de la democràcia catalana, sempre que l'esmentada Conferència, vagi precedida d'una declaració de principis de franca catalanitat.

Davant de la desorientació actual la nostra idealitat por servir de guia a les multituds i ensenyar-les a fer confluïr en un mateix sentiment el seu fervor per Catalunya i pel pensament modern. Catalunya, radicalment lliure, i unida si convé, amb els pobles lliures, ha d'ésser l'anhel de tot català, però, consubstancial amb aquest anhel, té de comportar la justícia i la llibertat pels homes.

FRANCESC MACIA

Perruqueria Dandy

Saló especial
per a senyores

Sant Francesc, 32 - Sant Gaudenci, 1

Sitges

Pels carrers de Terrassa s'ha trobat un anarquista, que serà retornat a qui acrediti ésser el propietari. Per a més detalls, Via Laietana, 30, Barcelona.

ROIG

SASTRE

Sant Gervasi, 88

Vilanova i Geltrú

rrecs, sinó per anar a la lluita, acabant d'una vegada amb aquest corc que ens mina l'existència. I ara digueu-me què som els elements d'Estat Català que volem la Unió d'Esquerres; som exaltats, revolucionaris; molt bé; benaurat l'exaltament per a conquerir la llibertat que tants anys treballem per ella.

Vinga la Unió d'Esquerres, i fora monopolis.

C. MARTI

**Tot passant...
remarquem**

L'Ajuntament de dictadura que (encara?) hi ha a Vilanova, que nosaltres sapiguem no ha pres cap acord sobre l'aspiració unànime del poble que demanà posar el nom de Francesc Macià a la Rambla Principal.

Per algun lloc s'ha de veure que hi és posat per un règim caduc i contra la voluntat del poble que el manté.

Molta gent anomena la democràcia; però quan s'els hi demana d'implantar-la a casa seva no saben acceptar-la.

Per a les properes eleccions generals diu que es presentarà el general Berenguer, amb la vènia d'en Silvestre, per representar als germans nostres que de l'any 21 sojornen al districte Annual-Monte Arruit.

Donarà goig de veure la cara que faran els *catalaníssims* elements de la Lliga ajuntats amb els de la U. P. Diuen que en lloc de la *Santa Espina* cantaran l'*Himne dels Estornuts*.

Pas a pas la raó de la democràcia s'imposa. Hem pogut constatar el primer símptoma al Casal Catalanista, d'on ha estat abatuda, per gran majoria de vots entre els seus socis, la gent de la reacció.

MOSAICS BORRELL

Sant Joan, 4

VILANOVA I GELTRÚ

Monopolització

Estem renegant dels monopolis, per lo denigrants i explotadors que resulten, i en canvi hi ha qui vol monopolitzar la política. No fa pas tant de temps perquè no poguem recordar-ho, que alguns dirigents d'una de les Accions feien escarafalls de l'altra dient que havien tingut de separar-se perquè encara s'hi sentia la influència i la fetor de sargristia, i en canvi avui s'han tornat a unir; es veu que ja s'ha desinfectat i s'ha foragitat la malestruga que abans hi havia; ara ja tots tornen a ésser catalanistes, liberals, republicans i demòcrates; i no tan sols en són, sinó que ho tenen monopolitzat; no hi pot haver cap catalanista-republicà que no vagi amb ells; són absoluts; volen acaparar les regidories. L'Esquerra Catalana no té res d'això; es barreja amb elements contraris a la nostra causa, fa pactes i unions amb gent esvalotada i coses per l'estil, i dic jo: les circumstàncies que travessem com s'han de resoldre, preocupant-nos només de fraccionar-se i voler ésser absoluts, o anar conjuntament a una acció directa? Jo crec això últim, i és per això que Estat Català ha treballat abans, ara i sempre per la llibertat de Catalunya, sense deixar, però, desamparats els demés pobles que es troben esclaus i senten amb ànsia la llibertat. Estat Català fa pactes, sí, amb homes verament demòcrates, no com han fet aquests senyors monopolitzadors que quan els ha convingut han pactat amb lligaires (que no té fins a cert punt res d'estrany, ja que molts d'ells provenen d'aquest camp). Què en fariem d'una Catalunya monopolitzada per aquests senyors? Nosaltres volem la nostra Catalunya ben lliure i ben demòcrata, com també ho volem per a tots els pobles; per això cal fer la Unió d'Esquerres per a donar la batalla enderrocant l'obstacle més gros: la Monarquia. Per això ens unim, no per a fer un acaparament de cà-